

Hiilineutraaleja tekoja -kehitysohjelman selvitystyö

Lentävänniemen ja Niemenrannan alueet

1/2024, tiivistelmä tulosraportista

Kaisa Kaitosalmi ja Julia Granroth, Solita

Jussi Salmela, Parametra

Työn tausta ja tavoite

Taustaksi

Hiilineutraaleja tekoja kehitysohjelmassa lähdettiin keväällä 2023 liikkeelle kolmesta tamperelaisesta asuinalueesta, joilla toteutettiin baseline-selvitys. Kevään selvitystyössä mukana olleet alueet olivat Tesoman alue, Leinola ja Vehmainen sekä Vuores. Työtä haluttiin laajentaa edelleen **Lentävänniemen ja Niemenrannan kaupunginosiin**. Raitioliikenne tulee aikataulun mukaan alkamaan alueella vuoden 2025 alussa, jonka seurauksena alueen kestävän liikkumisen edellytykset tulevat muuttumaan. Nyt on hyvä ajankohta selvittää asukkaiden motivaatioita ja koettuja mahdollisuuksia liikkumistapojen muutokselle.

Työn tavoite

Tämän selvityksen tavoitteena oli määrittää nykyiset ja tulevaisuuden mahdollisuudet ja esteet liikkua ja kuluttaa kestäväällä tavalla valituilla alueilla. Tavoitteena oli selvittää:

- Minkälaisia asukkaiden liikkumis- ja kulutustottumukset ovat alueittain?
- Mikä motivoi / estää kestäviä valintoja?
- Minkälaisia mahdollisuuksia ja ratkaisuja pystytään tunnistamaan, joilla alueiden asukkaiden elämäntapaa voidaan muuttaa kestävämmäksi?

Selvityksen perusteella pystytään kohdistamaan kestäviin valintoihin kannustavia toimenpiteitä räätälöidysti, alueiden erityispiirteet huomioiden. Kohdealueilla hyväksi havaittuja toimintatapoja on myöhemmin tarkoitus levittää laajemmalle.

Käytetyt menetelmät

Taustadatan analyysi

Muodostimme taustaymmärryksen selvitystyön kohteena olevien asuinalueiden erityispiirteistä analysoimalla olemassa olevaa demografia- ja liikkumisdataa.

Syvähaastattelut

Syvällisen ymmärryksen muodostamiseksi toteutimme keväällä 2023 6 laadullista syvähaastattelua alueiden asukkaiden parissa. Lisäksi toteutimme 6 lisähaastattelua Lentävänniemen ja Niemenrannan alueen asukkaiden parissa. Haastatteluiden havainnot auttoivat meitä myös tulkitsemaan ja rikastamaan kyselytutkimuksen vastauksia.

Kvantitatiivinen kysely

Haastatteluiden pohjalta laadimme kvantitatiivisen kyselytutkimuksen lomakkeen. Tiedonkeruu toteutettiin Norstatin kuluttajapaneelissa ja valituilla asuinalueilla jaetulla avoimella kyselylinkillä. Vastauksia kevään 2023 kyselyyn saatiin 644 kappaletta ja syksyn 2023 kyselyyn 439 kappaletta.

Tiivistelmä Lentävänniemi- Niemenranta selvitystyön tuloksista ja asukkaiden kokemuksista

Kyselyyn vastanneet alueittain

Kyselyn toteutus

Kyselyn tiedonkeruu toteutettiin joulukuussa 2023 Norstatin kuluttajapaneelissa sekä avoimella kyselylinkillä, jota jaettiin esimerkiksi alueiden asukasyhdistysten ja sosiaalisen median kanavien kautta. Kyselylomake oli saatavilla suomeksi ja englanniksi.

Vastauksia saatiin yhteensä 439 kappaletta. Vastaajamäärät alueittain:

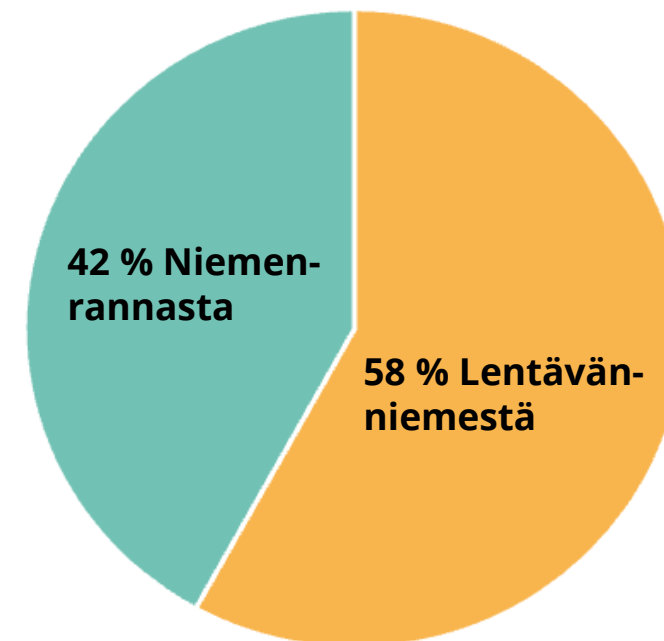
- Lentävänniemi, n= 256
- Niemenranta, n=183

Kyselytutkimuksille tyypilliseen tapaan miehet ja nuoret ovat aliedustettuina vastaajajoukossa. Tulosten yleistettävyyden takia vastauksia on painotettu jälkikäteen iän ja sukupuolen mukaan vastaamaan paremmin alueiden todellisia jakaumia.

Keväällä 2023 toteutetussa vastaavassa kyselyssä saatiin yhteensä 644 vastausta: Tesoman alueelta 320, Vuoreksesta 161 ja Leinola & Vehmaisista 163.

Kyselytutkimuksen sisältö oli pääosin sama kuin kevään selvityksessä. Asuinaluekohtaisia väittämiä ja potentiaalisten ideoiden listaa muokattiin vastaamaan paremmin nyt tutkittujen alueiden erityispiirteitä, esimerkiksi luotaamaan ratikan tuomia muutoksia.

Vastanneet alueittain, n=439

Keskeisimmät havainnot tuloksista

Asukkaat kantavat huolta luonnon tilasta ja sen monimuotoisuudesta.

Lentävänniemen ja Niemenrannan alueet ovat järvimaisemien ja luonnon ympäröimiä, ja lähiluonnon vaaliminen koetaan erittäin tärkeäksi. Alueiden asukkaiden elämäntapa onkin hieman koko Suomen keskiarvoa kestävämpää.

Yleisimmin toteutuvat kestävä arjen teot asukkaiden parissa ovat kävellen ja pyörällä kulkeminen, energiankulutuksen minimointi, tavaroiden hankkiminen käytettynä ja hävikin välttäminen.

Alueiden asukkaita **yhdistävinä tekijöinä** tunnistettiin luonnon arvostuksen lisäksi esimerkiksi arjen ilojen ja elämysten sekä lasten harrastusten tärkeys.

Vaikka Lentävänniemen ja Niemenrannan alueet sijaitsevat lähekkäin, on niissä omat erityispiirteensä. **Lentävänniemessä** kestävä elämäntapa näkyy erityisesti perinteisenä luontosuhteena, arkijärkevinä tekoina, käytössä olevien tavaroiden ja ruuan arvostuksena ja suhteellisen kohtuullisena kuluttamisena. **Niemenrannassa** asuu paljon nuoria aikuisia ja heistä osalla kestävä elämäntapa on vahva osa identiteettiä. Ruokailutottumukset ovat monella kasvisruokatrendin mukaiset ja yksilöllinen tyyli koostuu kirpparilöydöistä.

Keskeisimmät kestäväen elämäntavan esteet

Kevään selvityksessä keskeisinä kestäväen elämäntavan esteinä korostuivat rahan riittävyyden lisäksi erityisesti (lapsi)perhearjen hektisyys sekä terveyshuolet ja omien voimavarojen riittävyys. Lentävänniemen ja Niemenrannan kysely- ja haastatteluvastauksissa esteinä kestäväälle elämäntavalle nousevat etenkin seuraavat teemat.

Elämän hektisyys ja arjen tottumukset

Moni tasapainoilee työn, perheen, harrastusten ja arjen vaatimusten kanssa.

Muodostuneet rutiinit ovat keskeisiä arjen yksinkertaistajia ja niistä poikkeaminen vaatisi runsaasti ja perehtymistä ja suunnittelua.

Kestävämpi arki saattaa näyttäytyä vaivalloisena ja saavutetuista eduista luopumisena.

Kestävämmät valinnat, esimerkiksi julkisen liikenteen käyttö tuntuu huomattavan vaikealta ja heikommin saavutettavalta omaan autoon verrattuna.

Raha ja sen riittävyys

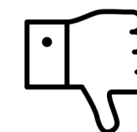
Elinkustannusten nousu kurittaa monen taloutta ja vaatii aikaisempaa tarkempaa rahankäyttöä.

Mahdolliset ”ylimääräiset” eurot käytetään arjen ilahduttamiseen ja pieniin heräteostoksiin.

Kestävää elämäntapaa tukevista tuotteista ei olla valmiita maksamaan lisähintaa, eivätkä isommat rahalliset panostukset eivät ole ajankohtaisia ja mahdollisia.

Skeptisyys omien toimien vaikuttavuutta kohtaan

Vaikka luonnon tilasta kannetaan hyvin laajalti huolta, saattaa nykyinen keskustelu ekologisuudesta kuulostaa viherpesulta ja omien toimien vaikuttavuus maailman mittakaavassa pieneltä.

Lentävänniemi

Lentävänniemi

Resurssiviisautta ja itsenäistä elämää

Lentävänniemessä asuvien vastauksissa korostuu perinteinen arki, jossa kestävä elämäntapa näkyy **erityisesti lähiluonnon arvostuksena, arkijärkevinä tekoina sekä kuluttamisen maltillisuutena**. Toisaalta Lentävänniemessä korostuu myös skeptisyys perinteistä ilmastokeskustelua ja omien tekojen vaikuttavuutta kohtaan. Etenkin, kun ne maailman mittakaavassa tuntuvat hyvin pieniltä.

Satunnaiset heräteostokset tuovat iloa elämään, mutta pääpiirteittäin kuluttamisen asenteita leimaa arvostus olemassa olevia tavaroita kohtaan, niiden kunnostaminen ja kaikenlaisen hävikin välttäminen. Tavarat tai hankinnat eivät ole keskeisiä identiteetin määrittäjiä. Moni haluaisi kuluttaa vastuullisemmin, mutta sanoo kuitenkin hinnan ratkaisevan ostopäätöksissä.

Energiankulutuksen minimointi on monelle arkipäivää, erityisesti tämä korostuu alueen omakotiasujilla. Kestäviin energiamuotoihin suhtaudutaan varsin myönteisesti ja niiden järkevyyttä investointina tunnustetaan. Kuitenkin käytännössä kustannukset estävät monen kohdalla remonttien harkitsemista.

Alueen joukkoliikenneyhteyksiä pidetään hyvin toimivina, erityisesti Lentävänniemen keskustan alueella. Alueen palvelutarjonta on kuitenkin varsin niukkaa ja huomattavan moni kokee oman auton tarpeelliseksi arjen sujuvuuden kannalta.

Elämäntavan kestävyys

62 %

Arvioi elämäntapansa olevan ympäristön kannalta kestävä

82 %

Pitää tärkeänä, että tavalliset kansalaiset tekevät ympäristön kannalta kestäviä valintoja

Luontosuhde

71 %

On huolissaan luonnon tilasta ja monimuotoisuuden heikkenemisestä

87 %

Sanoo, että lähiluonto ja sen vaaliminen on itselle tärkeää

65 %

Viettää hyvin paljon aikaa luonnossa liikkuen

Kansalaisvaikuttaminen ja aktiivisuus

30% On aktiivisia asuinalueellaan

62% Allekirjoittaa kansalaisaloitteita tai vetoamuksia

45% Edistää lähiympäristön viihtyisyyttä

35% Ilmaisee somessa mielipiteitään

22% Osallistuu vapaaehtoistyöhön

Alueen aktiiveina korostuvat erityisesti naiset ja iäkkäämmät ikäryhmät. Tyypillisimmillään aktiivisuus on omissa **taloyhtiöissä vaikuttamista** ja taloyhtiön yhteiseen tekemiseen osallistumista. Alueella asuu paljon alkuperäisasukkaita, jolloin lähinaapurusto on saattanut hitsautua hyvinkin tiiviiksi.

Talous ja kokemus toimeentulosta

Kestävää elämäntapaa edistävät ratkaisut eivät saa tuoda kustannuksia, jotta ne motivoivat asukkaita muutokseen. Joka toinen alueella asuva suosii kuluttamisessaan kestäviä tuotteita ja palveluita, mutta yli 70 % sanoo lopulta hinnan ratkaisevan ostopäätöksissä. Lentävänniemeen on saatettu muuttaa edullisemmän asumisen perässä, jolloin kestävämmistä ratkaisuista ei ole mahdollisuutta tai halua maksaa lisää.

Säästäväisyys ei kuitenkaan erityisesti korostu alueen asukkaiden vastauksissa ja moni sanookin tekevänsä toisinaan arkea piristäviä heräteostoksia.

“Raha ratkaisee useimmiten, vaikka en haluaisi sanoa niin.”

“[Ostetaan] se mitä tarvii. Joskus ostetaan hyvinkin turhaa.”

72%

Haluaisi kuluttaa vastuullisemmin, mutta useimmiten hinta ratkaisee

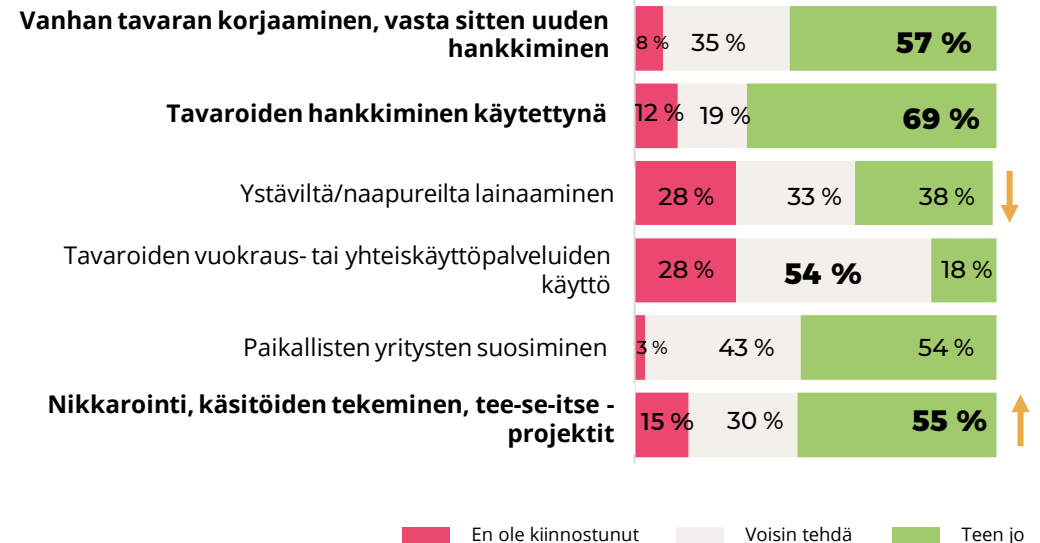
55%

Sanoo ostavansa vain **tarpeeseen**. Vaikka heräteostojakin tehdään, on kuluttajakäyttäytyminen melko **harkitsevaa**.

Kulutustottumukset ja tavaroiden hankinta

Asukkaat arvostavat perinteisiä toimijoita. He eivät kulje trendien perässä tai koe painetta tietynlaisena olemiseen. Tavarat eivät ole keskeisiä identiteetin määrittäjiä.

Tavaroiden hankkiminen käytettynä on enemmistölle arkipäivää, myös **nikkarointi** ja tavaroiden **korjaaminen** ovat asukkaiden parissa suosittuja. Lisäksi hyvin organisoiduissa tavaroiden vuokraus- ja yhteiskäyttöpalveluissa voidaan nähdä alueella paljon potentiaalia.

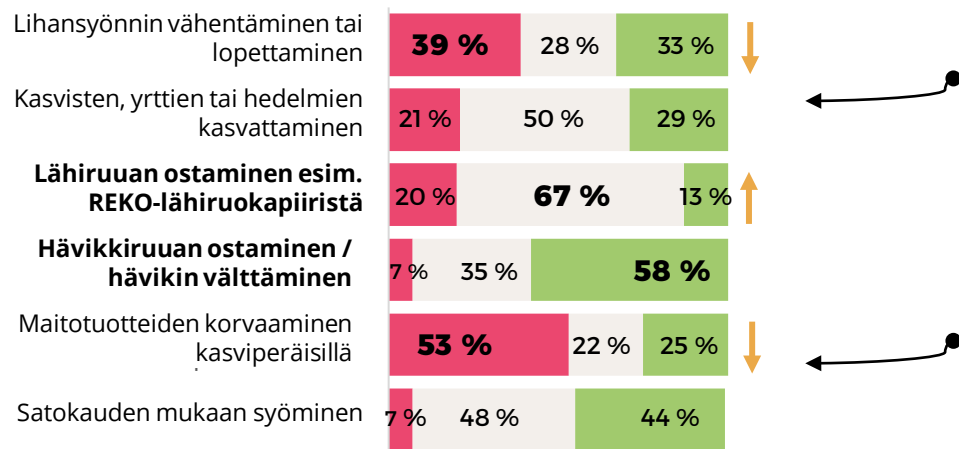

Ruoka ja nykyiset kestävät ruokailutottumukset

Kasvisruokailuun tai kasvimaitotuotteisiin suhtaudutaan Lentävänniemessä jonkin verran verrokkialueita kielteisemmin. Sen sijaan **hävikkiruuan ostaminen, hävikin välttäminen ja satokauden mukaan syöminen kiinnostavat**. Hävikkiruoka kiinnostaa erityisesti sen edullisuuden, helppouden ja ”arkijärkevyyden” vuoksi. Ravintoloiden, päiväkotien ja koulujen myymän hävikkiruuan tuoma helppous ilahduttaisi erityisesti lapsiperheitä ja vaihtoehtoa pidetään valmisruokaa terveellisempänä.

Mahdollisuus **hävikkiruuan kotiin tilaamiseen ja ruuan annoskokojen säätely henkilöperustaiseksi** helpottaisi kulutus päätöstä entisestään.

Osalle kauppojen punalaputetut -30 % poistotuotteet kuuluvat arkeen ja muut **vastaavat ratkaisut ovat tervetulleita**.

■ En ole kiinnostunut   ■ Voisin tehdä   ■ Teen jo

”Hiedanrannassa on syötävä puutarha. Olisi hyvä, jos olisi lähempänä Lentävänniemeä.”

”S-kaupoilla % alet ja jos ne ei mene, niin heitetään meneen. Voisi vielä pienemmällä alella myydä pois.”

”Korvaavien tuotteiden pitää vielä kehittyä ja vaatii totuttelua niin maun kuin struktuurinkin suhteen sekä kohtuullista hinnoittelua.”

Trendien seuraaminen ei ole alueella keskeistä. Tämä näkyy myös ruuassa ja moni suhtautuukin epäillen esimerkiksi viime vuosina pinnalla olleisiin kasviperäisiin maitotuotteisiin.

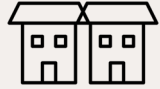
Lentävänniemessä alueen **iäkkäämmät asukkaat ovat edelläkävijöitä kestävämpien ruokailutottumusten osalta**. Heillä monet teot, kuten satokauden mukaan syöminen ja lähiruuan suosiminen, ovat yleisempiä kuin nuoremmilla.

Asumismuoto

Kerrostalo

↑ **75%**

Rivi/paritalo

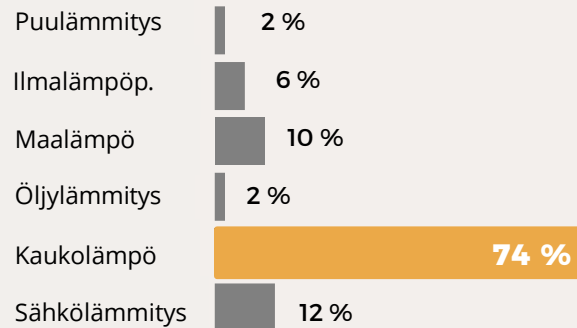
16%

Omakotitalo

↓ **8%**

Lämmitysmuoto (%)

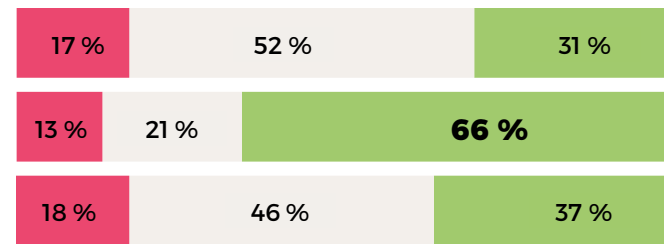

"Maalämpöön siirryttiin 2015, kun alkuperäinen öljykattila alkoi olemaan tiensä päässä. Olisi täytynyt investoida siihen ja öljyn hinta rupesi silloin nousemaan."

Asuminen, energia ja nykyiset kestävän asumisen teot

Alueen asukkaista 45 % asuu 1970-luvulla tai sitä aiemmin rakennetussa asunnossa. **Vanhojen talojen energiaratkaisut ja infra ovat alkaneet tulla tiensä päähän.** Modernisointi joka tapauksessa tarpeen, jolloin kestävämmät energiamuodot saattavat päästä vähintään harkintalistalle.

Kestäviin energiamuotoihin suhtaudutaan hyvin positiivisesti. Lähes 70 % alueen asukkaista pitää mahdollisia kestäviin energiamuotoihin kannustavia kampanjoita ja esimerkiksi taloyhtiöiden yhteisiä maalämpöhankkeita kiinnostavana. Kestävien energiamuotojen käyttö ja harkinta korostuu odotetusti omakotiasujien parissa, joilla valintojen vaikutukset asumisen kustannuksiin ovat myös selvimmin nähtävissä.

En ole kiinnostunut   Voisin tehdä   Teen jo

"Laitettiin aurinkopaneelit ja maalämpö, ja samalla ajateltiin että on sitten aikanaan perikunnalle arvokkaampi tämä talo. "

Vaikka maalämpö on investointina järkevä ja taloudellisuuden takia houkutteleva, on remonttien hintavuus on osalla esteenä ja remontointi niin kerrostalo- kuin rivitaloalueella vaatii yhteisen päätöksen asukkailta.

Toisaalta energiaremonteista seuraava kiinteistön arvonnousu toimii osaltaan motivaattorina kestävämpiin ratkaisuihin.

Nykyiset kestävän asumisen teot alueella:

- Energian kulutuksen minimointi on monelle arkipäivää, etenkin omakotitaloissa
- Maalämmön tai aurinkopaneelien käyttö tai harkinta.

Kiinnostus kodin energiankulutuksen seuraamisen älyratkaisuihin

Energiankulutuksen minimointi

Tuulivoiman, aurinkosähkön tai maalämmön käyttö tai harkinta

Liikkumistottumukset ja nykyiset kestävä liikumisen teot

Lentävänniemen joukkoliikenneyhteyksiä pidetään erinomaisina ja joukkoliikennettä käytetään ahkerasti. Ratikkaan suhtautuminen on varsin myönteistä ja 76 % asukkaista kokee sen parantavan alueen yhteyksiä. Erityisen hyvin nykyisten bussien ja tulevan ratikan koetaan palvelevan Lentävänniemen keskustan asukkaita.

Lentävänniemen hieman syrjäinen sijainti lisää kuitenkin **tarvetta autolle**. Alueen kotitalouksista 77 % on autollisia ja kuusi kymmenestä pitää autoa perheelleen välttämättömänä. Alue on riippuvainen lähiseudun, kuten Lielahden, palveluista, jonka isompiin marketeihin moni liikkuu autolla.

Erityisesti oman auton merkitys korostuu **Reuharinniemiessä**, jossa 81 % pitää sitä perheelleen välttämättömänä.

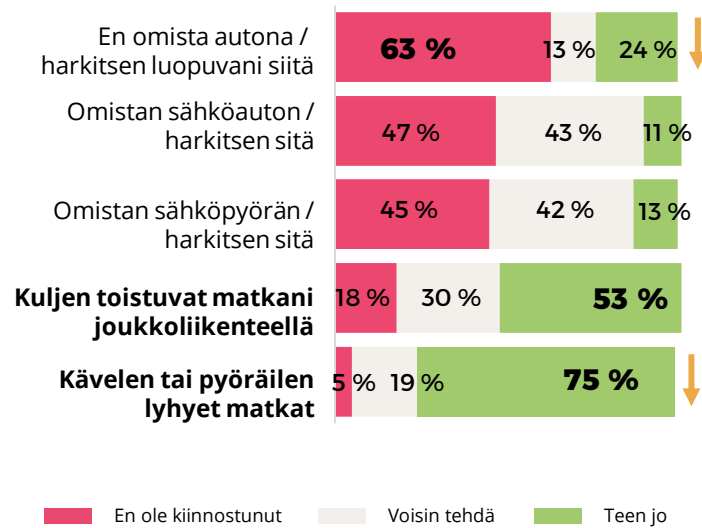
Nykyiset kestävä liikumisen teot alueella:

- Julkisen liikenteen suosiminen erityisesti keskustaan päin liikuttaessa
- Lasten kannustaminen liikkumaan itsenäisesti kouluun ja harrastuksiin kävellen, pyöräillen tai julkisilla

23 %

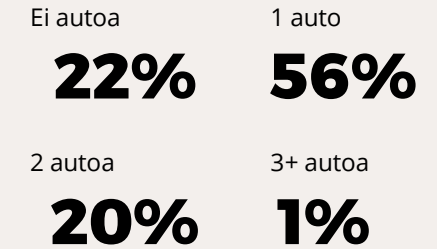
Alueen autollisista voisi harkita autosta luopumista

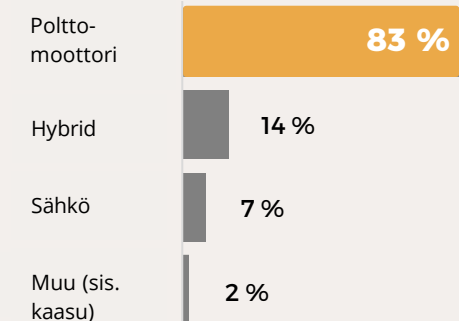
“Kun yksin vastaat itsestäsi ja lapsista, niin kyllä auto helpottaa todella paljon arkea. Ollaan me busseihinkin juostu...”

“Huolettaa, että jatkossa kaikki kehittyy vain lähemmäs Niemenrantaa ja Hiedanrantaa ja täältä lähtee koulut ja päiväkodit”.

Talouden autojen määrä

Autojen käyttövoima

“Edullisemmat vaihtoehdot. Tuleva ratikkareitti ei valitettavasti palvele Lielahteen kulkua töihin ja kauppaan. Jos näin olisi, niin voisin jopa luopua autosta.”

Niemenranta

Niemenranta

Tiedostavia valintoja ja omannäköistä arkea

Niemenrannassa asuu paljon nuoria aikuisia ja vastauksissa korostuu elämännäkö sekä halu päästä eteenpäin uralla ja elämässä. **Monella kestävä elämäntapa on jo vankka osa identiteettiä ja kestäviin ratkaisuihin pyritään omien taloudellisten resurssien mukaisesti.**

Ruokailutottumukset ovat monella jo kasvisruokatrendin mukaiset ja yksilöllinen tyyli koostuu kirpparilöydöistä. Kestävien ratkaisujen tulee lähtökohtaisesti olla kohtuuhintaisia, jotta ne päätyvät harkintalistalle.

Kestävä liikkuminen toteutuu alueella erinomaisesti. Jopa reilu kolmannes Niemenrannan kotitalouksista on autottomia. Alueen joukkoliikenneyhteyksiä kuvataan erinomaisiksi ja 86 % kokee ratikan parantavan palvelua entisestään.

Asumisessa omaa toimijuutta korostavat teot, kuten lämpimän veden kulutuksen vähentäminen ja kierrättäminen ovat tyypillisempiä kestävänsä asumisen tekoja. Niemenrannassa ovat hyvät mahdollisuudet jätteen lajitteluun kannustavat asukkaita kierrättämiseen.

Uuden kaupunginosan erityispiirteet ovat vielä kehittymässä. Yhteisöllisyyttä ei ole vielä muodostunut, eivätkä ihmiset koe juuri tuntevansa toisiaan.

Elämäntavan kestävyys

59 %

Arvioi elämäntapansa olevan ympäristön kannalta kestävä

79 %

Pitää tärkeänä, että tavalliset kansalaiset tekevät ympäristön kannalta kestäviä valintoja

Luontosuhde

69 %

On huolissaan luonnon tilasta ja monimuotoisuuden heikkenemisestä

90 %

Sanoo, että lähiluonto ja sen vaaliminen on itselle tärkeää

66 %

Viettää hyvin paljon aikaa luonnossa liikkuen

Kansalaisvaikuttaminen ja aktiivisuus

↓ **13 %** On aktiivisia asuinalueellaan

57 % Allekirjoittaa kansalaisaloitteita tai vetoamuksia

↓ **38 %** Edistää lähiympäristön viihtyisyyttä

↓ **25 %** Ilmaisee somessa mielipiteitään

↓ **14 %** Osallistuu vapaaehtoistyöhön

Yhteisöllisyys hakee vielä muotoaan uudella asuinalueella. Asukasaktiivisuus ja osallistuminen laajemminkin vaikuttamiseen on vielä asukkaiden parissa melko vähäistä.

"Hiedanranta ja Mansikkapaikka ovat kivoja mutta niitä ei juuri ole markkinoitu. Ihan tuurikauppaa, että sattuu löytämään."

"Olen toiminut ekokummina"

Talous ja kokemus toimeentulosta

Niemenrannassa on tarjolla monenlaisia asumismuotoja: omistus-, vuokra- ja asumisoikeusasuntoja ja alueella asuukin varsin tasaisesti eri tuloluokkien edustajia.

Reilu neljännes niemenrantalaisista kokee joutuvansa tinkimään ostoksistaan, ja monet asukkaista ovat nuoria, vasta työelämässä aloittaneita aikuisia, jolloin kestävien ratkaisujen tulee lähtökohtaisesti olla kohtuuhintaisia, jotta ne päätyvät harkintalistalle. 78 % sanoo **haluavansa kuluttaa vastuullisemmin, mutta usein hinta ratkaisee.**

"Käytän tosi paljon Lielahdesta löytyviä kirppareita, tosi harvoin ostan mitään uutena."

"Vertailen paljon ja teen taustatutkimusta [ennen ostopäätöstä], niin olen tosi tarkka mitä valitsen."

78%

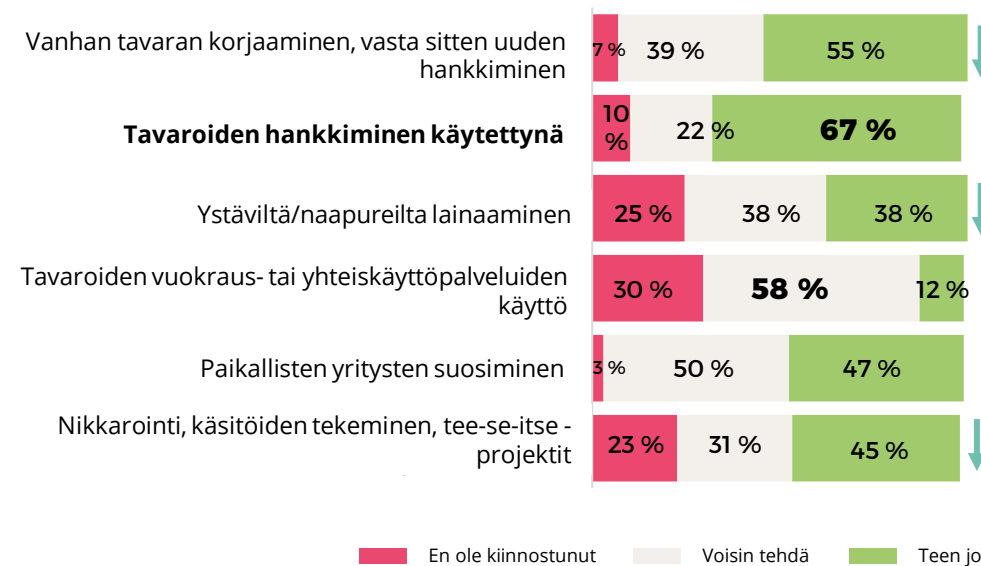
Haluaisi kuluttaa vastuullisemmin, mutta useimmiten hinta ratkaisee

Kulutustottumukset ja tavaroiden hankinta

Monet asukkaista ovat tiedostavia ja kertakäyttökuluttamista vältteleviä. Kirppiksiltä tehdään **omaan makuun ja (elämän)tyyliin sopivia löytöjä.** Seikkailun ja uutuusien halu saattaa lisätä kuitenkin hetkittäin kuluttamisen volyyymia.

Kerrostalovaltainen alue ei tarjoa toivotun kaltaisia mahdollisuuksia ja tiloja nikkarointiin tai tavaroiden korjaamiseen. Myös tavaroiden yhteiskäyttöpalveluissa voidaan nähdä potentiaalia. Lisäksi lähes kaikki asukkaat olisivat valmiit suosimaan paikallisia yrityksiä, jos se tehtäisiin helpoksi ja hinnaltaan houkuttelevaksi.

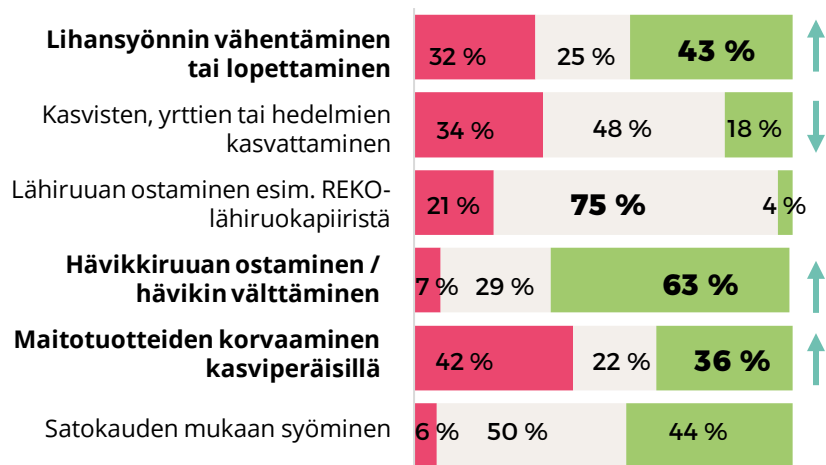

Ruoka ja nykyiset kestävät ruokailutottumukset

Niemenrannan ympäristötietoiset nuoret asukkaat ovat ajan hermoilla kestävämpien ruokailutottumusten omaksumisessa. Huomattavan moni on **vähentänyt lihankulutustaan** ja alkanut korvaamaan maitotuotteita **kasviperäisillä** vaihtoehdoilla.

Hävikkiruuan ostaminen ja ruokahävikin välttäminen on asukkaille **arkipäivää** ja tapa optimoida ruuan kustannuksia.

Eniten potentiaalia liittyy lähiruokaan. Esimerkiksi REKO-piiriä hyödyntää tällä hetkellä hyvin harva, mutta toimiva ja kustannuksiltaan saavutettava palvelu voisi kiinnostaa monia.

■ En ole kiinnostunut
 ■ Voisin tehdä
 ■ Teen jo

"Ruuassakin yritän valita kestäväää"

"Olen kasvattanut kasviksia ja yrttejä, mutta täällä kerrostalossa ei oo niin helppoa."

"Ikävää, että hyvää ruokaa menee hukkaan"

Muutosta kestävämpiin ruokailutottumuksiin estää selkeimmin hinta.

Paikalliset tuotteet ja lähiruoka kiinnostavat erittäin paljon, mutta niistä ei useinkaan ole mahdollista maksaa enempää. Samoin kasviperäiset maitotuotteet ovat usein eläinperäisiä hintavampia.

Asumismuoto

Kerrostalo

↑ **90%**

Rivi/paritalo

↓ **4%**

Omakotitalo

↓ **5%**

Lämmitysmuoto (%)

Puulämmitys 0 %

Ilmalämpöp. 0 %

Maalämpö 11 %

Öljylämmitys 0 %

Kaukolämpö **75 %**

Sähkölämmitys 17 %

"Uusiutuvan energian käytön ratkaisee taloyhtiö, joten se ei ole omissa käsissä."

"Ympäristösyistä tärkeää, että koitetaan päästä parempiin ratkaisuihin"

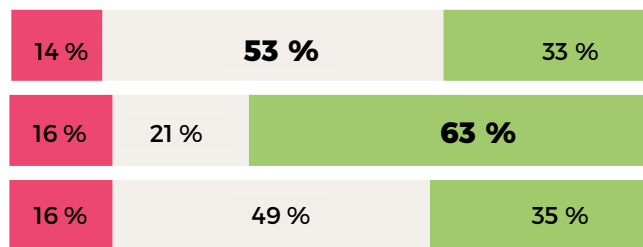
Asuminen, energia ja nykyiset kestävän asumisen teot

Niemenrannan alue on hyvin **kerrostalovaltainen**. Talot ovat uusia, useimmiten 2010- ja 2020 -luvuilla rakennettuja ja kaukolämmöllä lämpiäviä.

Asukkailla on positiivinen suhtautuminen kestäviin valintoihin ja energiatehokkaisiin ratkaisuihin.

Vuokra-asujilla korostuu kuitenkin kokemus, etteivät he voi vaikuttaa asuintalojen lämmitys- tai energiaratkaisuihin, kuten maalämpöön siirtymiseen. Lisäksi rakennuskanta on uutta, eivätkä energiaremontit ole lähitulevaisuudessa ajankohtaisia.

"Vedenkäytön ja energian seuraamisen älyratkaisut kiinnostaisivat, mutta ei ole tällä hetkellä taloyhtiössämme mahdollista."

En ole kiinnostunut   Voisin tehdä   Teen jo

Omaa toimijuutta korostavat teot, kuten lämpimän veden kulutuksen vähentäminen ja kierrättäminen ovat siksi **tyypillisempiä kestävän asumisen tekoja**. Niemenrannassa olevat hyvät mahdollisuudet jätteiden lajitteluun kannustaa asukkaita kierrättämiseen.

Nykyiset kestävän asumisen teot alueella:

- Energian kulutuksen vähentäminen esimerkiksi pienentämällä lämpimän veden kulutusta
- Alueella on hyvät kierrätysmahdollisuudet, positiivinen suhtautuminen uusiokäyttöön ja kiertotalouteen

Kiinnostus kodin energiankulutuksen seuraamisen älyratkaisuihin

Energiankulutuksen minimointi

Tuulivoiman, aurinkosähkön tai maalämmön käyttö tai harkinta

Liikkumistottumukset ja nykyiset kestävä liikunnan teot

Jopa reilu kolmannes Niemenrannan kotitalouksista on **autottomia**. Alueen joukkoliikenneyhteyksiä kuvataan erinomaisiksi. Bussiyhteydet ovat toimivia ja **tiheä vuoroväli** tekee liikuttamisen mahdolliseksi katsomatta aikataulua, lisäten **vapauden tuntea**.

Ratikan saapumista odotetaan alueelle ja jopa 86 % asukkaista kokee sen olevan parannus alueen julkisen liikenteen yhteyksiin. Sen odotetaan sujuvoittavan matkustamista, mutta samalla reittimuutosten pelätään tekevän matkustamisen Lielahden suuntaan vaikeammaksi.

Nykyiset kestävä liikunnan teot alueella:

- Suuri autottomien kotitalouksien osuus
- Julkisen liikenteen suosiminen
- Lyhyiden matkojen kävely ja pyöräily

Lielahden palvelukeskittymä on haastateltavien mukaan suunniteltu autoilijoille. Palveluihin ja niiden välillä on epämiellyttävä kulkea kävellen. Kulkureitit isojen teiden vieressä ja parkkialueiden läpi kannustavat autollisia asukkaita liikkumaan palveluiden ääreen autoillen.

Niemenrannan vähäiset parkkipaikat vaikeuttavat huomattavasti autoilua alueella. Erityisesti vieraspaikoista on koetaan olevan puutetta.

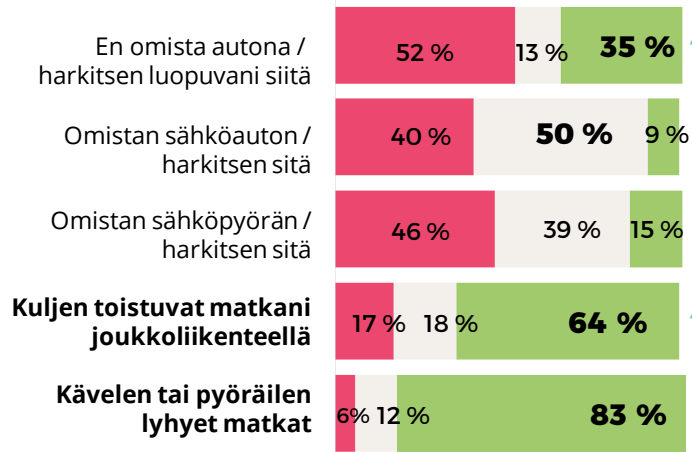

45 %

Ei pidä autoa itselleen tai perheelleen välttämättömänä.

26 %

Alueen autollisista voisi harkita autosta luopumista

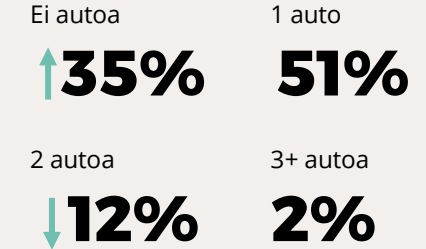

En ole kiinnostunut   Voisin tehdä   Teen jo

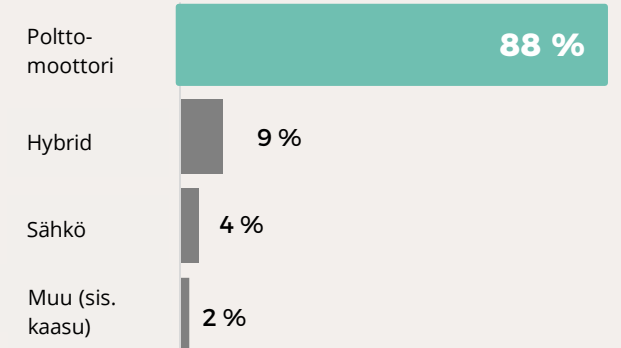
"Julkinen liikenne ja bussit kulkee tosi hyvin ja toivottavasti ratikka myös. Pääsee myös ilman autoa."

"Tampereen kaupunkipyörrien pisteitä voisi myös lisätä tänne Länsi-Tampereelle."

Talouden autojen määrä

Autojen käyttövoima

"Vähän kaukana, niin houkuttelee ostamaan autoa, mutta toisaalta hyvät julkiset yhteydet."

Yhteenvedot väestödatasta sekä liikkumisen ja liikenteen datasta

Yhteenveto väestödatasta

Demografiat

Asukasluku	
Alue	Asukasluku
Koko Tampere	249 009
Lentävänniemi	5 433
Niemenranta	3 345

Ikäryhmät								
Alue	-16 v.	16-24 v.	25-34 v.	35-44 v.	45-54v.	55-64 v.	65-74 v.	75 v.-
Koko Tampere	14 %	14 %	19 %	14 %	10 %	11 %	10 %	9 %
Lentävänniemi	13 %	10 %	17 %	13 %	9 %	12 %	↑ 15 %	↑ 12 %
Niemenranta	↓ 9 %	↑ 24 %	↑ 29 %	↓ 9 %	7 %	↓ 7 %	7 %	8 %

Asuntokunnan koko (henkilöä)						
Alue	1	2	3	4	5 -	Asuntokunnan keskikoko
Koko Tampere	54 %	29 %	8 %	6 %	2 %	1,74
Lentävänniemi	53 %	↑ 33 %	8 %	5 %	2 %	1,69
Niemenranta	↑ 65 %	28 %	↓ 4 %	↓ 2 %	1 %	1,46

Yhteenvedo väestödatasta

Työllisyys, koulutus ja tulot

Pääasiallinen toiminta (% asukkaista)						
Alue	Työlliset	Työttömät	Eläkeläiset	Lapset (0-14v)	Koululaiset, opiskelijat	Muut
Koko Tampere	45 %	6 %	22 %	13 %	10 %	4 %
Lentävänniemi	↓ 41 %	7 %	↑ 30 %	12 %	7 %	4 %
Niemenranta	↑ 52 %	7 %	19 %	↓ 8 %	10 %	3 %

Koulutustausta (% asukkaista*)			
Alue	Perustaso	Toinen aste	Korkea aste
Koko Tampere	20 %	41 %	39 %
Lentävänniemi	22 %	↑ 45 %	↓ 33 %
Niemenranta	18 %	↑ 52 %	↓ 30 %

Vuositulot (% asukkaista*)				
Alue	Alle 20K€.	20K€-39K	40K€-59K€	60K€ tai enemmän
Koko Tampere	40 %	34 %	16 %	10 %
Lentävänniemi	38 %	↑ 41 %	15 %	7 %
Niemenranta	42 %	↑ 39 %	↓ 14 %	5 %

Yhteenveto liikenteen ja liikkumisen datasta

Kävelyn ja pyöräliikenteen palvelutaso

Alue	Kävelyn ja pyöräilyn osuus liikenteen kokonaismäärästä*	Kevyen liikenteen väylien osuus**
Lentävänniemi	13 %	71 %
Niemenranta	31 %	73 %

Joukkoliikenteen palvelutaso

Alue	Palvelutaso asteikolla 1-6, 6=palvelutasoltaan paras
Lentävänniemi	Lentävänniemi 4-6 (Reuharinniemi 3)
Niemenranta	5-6

Matkustusajat Tampereen keskustaan

Alue	Joukkoliikenteellä***	Henkilöautolla***
Lentävänniemi	30 min.	16 - 28 min.
Niemenranta	25 min.	14 - 24 min.

Joukkoliikenteen käyttö

Alue	Joukkoliikenteen nousijamäärät/arkipäivä****
Lentävänniemi	2384
Niemenranta	Ei tietoa

Lähteet

Digiroad 2022_03

Google maps, keskimääräiset matka-ajat henkilöautolla

Nysse palvelutasomääritelmä

Nysse reittiopas

Oskari-tietokanta 2023

Sitra ja Solita 2021, Kestävän elämäntavan motivaatioprofiilit

Tampereen avoin data 2022:

- Liikennemäärät: ajoneuvoliikenne
- Katuosa: Kevyen liikenteen väylät
- Liikennemäärät: jalankulku ja pyöräily
- Raitiotie- ja linja-autopysäkkien nousukeskiarvoja
- Tilastoalueet (geometria)

Tilastokeskus 2022: Asuinalueiden demografiatiedot